

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΑΕ 159	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6, 8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
	Παράδοση και συζήτηση στην αίθουσα ή μέσω MSTeams		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα ειδίκευσης.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γερμανικά ή Γαλλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Και σε φοιτητές Erasmus+		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Στην επίσημη ιστοσελίδα e-course του Πανεπιστημίου		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Κατανόηση των ευρύτερων αρχών της γεωγραφικής και εθνογραφικής σκέψης στην Αρχαιότητα.
- Αναγνώριση των παραγόντων που οδηγούν στη συγκρότηση της αντίληψης για τον χώρο και τα γεωγραφικά όρια ως βάση για τη δημιουργία μιας κοινής συλλογικής ταυτότητας.
- Σημασία των αντιλήψεων για τον χώρο και τη γεωγραφία ως επιχείρημα για την άσκηση στρατιωτικής και οικονομικής πολιτικής.
- Εξοικείωση με τα ερευνητικά εργαλεία και μεθοδολογία που χρησιμοποιούν οι ιστορικοί της αρχαιότητας.

Γενικές Ικανότητες

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Αυτόνομη εργασία
3. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
4. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσεγγίζει το θέμα της γεωγραφίας και της εθνογραφίας σε σχέση με την πολιτική και ιστορική πραγματικότητα. Μελετάται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτός ο δημόσιος και ιδιωτικός χώρος και η επικράτεια μιας κρατικής οντότητας. Εξετάζεται η ανάπτυξη του εθνογραφικού λόγου στο πλαίσιο της αρχαίας πόλεως και ειδικότερα της δημοκρατικής κατά τον 5^ο αι. μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα. Κατόπιν, στον χώρο των ελληνιστικών βασιλείων και τέλος της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Επιχειρείται μια διαχρονική ανάγνωση του είδους αυτού που σχετίζεται με την γεωγραφία και τονίζονται οι κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις αυτής της εξέλιξης. Επίσης, εξετάζεται ο τρόπος εργαλειοποίησης αυτών των αφηγήσεων κατά τον 19^ο και 20 αιώνα σε ένα αποικιοκρατικό και μετα-αποικιοκρατικό λόγο.

1. Πηγές και μέθοδοι
2. Οι πρώτες αναπαραστάσεις του χώρου και η πόλις.
3. Δίκτυα κατοίκησης, άμυνας και συναλλαγών.
4. Ομηρική γεωγραφία και Ησίοδος
5. Η εμφάνιση των χαρτών
6. Η χρήση των χαρτών και ο πόλεμος
7. Χώρος, γεωγραφία και εθνογραφία στον Ηρόδοτο.
8. Η Αθήνα και η «αυτοκρατορία» της.
9. Η συστηματοποίηση της γεωγραφικής και εθνογραφικής έρευνας και ο ελληνιστικός κόσμος.
10. Χαρτογραφία και Αστρονομία: Ερατοσθένης
11. Γεωγραφία και ιστορία κατά την πρώιμη ρωμαϊκή αυτοκρατορία: Στράβων
12. Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία και η αναπαράσταση του χώρου: Κλαύδιος Πτολεμαίος και Πανσανίας ο Περηγητής.
13. Η πρόσληψη του γεωγραφικού και εθνογραφικού λόγου των αρχαίων από τους μεταγενέστερους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο και εξ' αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση παρουσίασης power point και σχετικού εποπτικού υλικού (χαρτών και σχεδιαγραμμάτων). Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω τηλεφώνου ή μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας</i>

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		Εξαμήνου
	Διαλέξεις, Ανάλυση βιβλιογραφίας και πηγών	40 ώρες
	Αυτόνομη μελέτη	80 ώρες
	Εκπόνηση μελέτης (προαιρετική)	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση εξετάσεις σε Αγγλικά, Γερμανικά ή Γαλλικά.</p> <p>Κατά κανόνα γραπτή, και κατ'εξάιρεση προφορική εξέταση με ερωτήσεις κατανόησης ευρύτερων θεμάτων, καθώς και ιστορικής αξιολόγησης κειμένων και πηγών. Παράλληλη απαίτηση για κρίση, αναλυτική και συνθετική ικανότητα.</p> <p>Ενισχυτική εργασία, που μπορεί να αποτελέσει έως 20% της τελικής βαθμολογίας.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εγχειρίδια για τον Εύδοξο:

1. D. Roller, Αρχαία Γεωγραφία, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2023.
2. Ch. Jacob, Γεωγραφία και Εθνογραφία στην Αρχαία Ελλάδα, Gutenberg, Αθήνα 1997.

Περαιτέρω βιβλιογραφία:

1. Ch. Jacob, Γεωγραφία και Εθνογραφία στην Αρχαία Ελλάδα, Gutenberg, Αθήνα 1997.
2. Στάϊνχάουερ, Γ., Ιστορική Γεωγραφία του Αρχαίου Κόσμου, Παπαδήμας, Αθήνα 2009.
3. Δ. Δρακούλης, Γ. Τσότσος (επιμ.), Ιστορική Γεωγραφία της Ελλάδας και της ανατολικής μεσογείου, Εκδ. Α. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2013.
4. D. Asheri, A. Corcella, A. Lloyd, Ηροδότου Ιστορίαι. Κείμενο και ερμηνευτικό υπόμνημα. Βιβλία Α-Δ, επιμ. Α. Ρεγκάκος, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2018.
5. Λαγόπουλος, Α., Ο Συμβολισμός του χώρου της Αρχαίας Ελλάδος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 2012.